Suomen Vesitiet ry

Asia: E 45/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Asetus unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) kehittämiseksi; asetuksen uudistaminen, ennakkovaikuttaminen

Suomen Vesitiet ry asiantuntijalausunto 30.4.2021

TEN-T-verkon tavoitteena on turvallinen ja kestävä EU:n liikennejärjestelmä, joka edistää tavaroiden ja ihmisten saumatonta liikkumista. Suomelle ns. reuna-alueen jäsenvaltiona, Euroopan laajuinen liikenneverkko on tärkeä, ja se tulisi kytkeä tiiviiksi osaksi kansallista 12-vuotista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

TEN-T-verkosto koostuu kahdesta tasosta: vuoteen 2030 mennessä rakennettavasta **ydinverkosta (core network)** ja vuoteen 2050 mennessä rakennettavasta **kattavasta verkosta (comprehensive network)**. TEN-T ydinverkko keskittyy tärkeimpiin yhteyksiin ja solmukohtiin, ja se kattaa kaikki liikennemuodot: maantie-, ilma-, sisävesi-, meri- sekä liikennemuotojen yhdistelyn mahdollistavat alustat. Suomi tarvitsee toimivan liikenneverkon takaamaan tavaroiden, palveluiden, ihmisten ja rahan vapaan liikkuvuuden.

TEN-T ydinverkkoon kuuluu neljä satamaa: HaminaKotkan, Helsingin, Turun ja Naantalin satamat ja 12 satamaa kattavassa verkossa: Kemi, Oulu, Raahe, Kokkola, Pietarsaari, Kaskinen, Pori, Rauma, Eckerö, Maarianhamina, Hanko ja Sköldvik.

Turvallinen, ympärivuotinen ja mahdollisimman vähäisin ilmasto- ja ympäristövaikutuksin toimiva meriliikenne on Suomelle tärkeää. Euroopan Unionin sekä Suomen tavoitteena on liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävä alentaminen. Suomen satamaverkoston (meri- ja sisävesisatamien) liittämisellä tiiviimmin TEN-T verkon piiriin voimme vauhdittaa siirtymistä vähäpäästöisempään liikenteeseen ja lisätä mahdollisuuksia tarjota kokonaisvaltainen jakeluverkosto fossiilivapaille polttoaineille, minkä tulisi olla yksi TEN-T verkon keskeisimmistä kehittämistavoitteista.

Sisävesiliikenteestä
Kokonaisuudessaan Saimaan vesistöalue on olennainen osa Euroopan vesitieverkostoa ja siksi Suomen Vesitiet ry haluaa muistuttaa sekä sisävesi- ja rannikkoliikenteen että Saimaan kanavan kautta kulkevan kansainvälisen meriliikenteen merkityksestä Suomelle. Suomen kannalta on tärkeää hyödyntää olemassa oleva verkko täysimääräisesti ja kustannustehokkaasti.

Saimaan syväväylä (vesistöalue) on osa TEN-T ydinverkkoa, mutta sitä ei ole huomioitu yhdessäkään ydinverkkokäytävässä.

Turvataksemme liikenneverkon täysipainoiseen kehittämisen ja Saimaan vesiliikenteen kilpailukyvyn ylläpitämiseen, olisi mielestämme syytä edelleen panostaa Saimaan vesistöalueen kehittämiseen ja saada myös Saimaan satamat ja kanava-alue liitettyä TEN-T ydinverkkoon.

Suomen Vesitiet ry haluaa painottaa myös sisävesisatamien asemaa multimodaalisina solmukohtina. Näiden satamien liittämisellä TEN-T verkkoon ja edelleen osaksi ydinkäytäviä on Suomen kansainvälisen liikenneverkon kehittämistä tukeva vaikutus, esimerkiksi kun tarkastellaan kuljetusyhteyksiä Venäjän kanssa.

Suomen Vesitiet ry

Saimaan alueella toimii useita suuria metsä- sekä kaivannaisteollisuuden yrityksiä, joille vesitiekuljetukset ovat oleellinen osa koko kuljetusketjua. Edistämällä alueen liittämistä TEN-T liikenneverkkoon tuemme alueelle tehtyjä investointeja sekä kasvua, ja näin myös sisämarkkinoiden kehittymistä ja Suomen (alueen) kilpailukykyä.

Saimaan vesistöalueen kehittämiseen on jo tehnyt merkittäviä investointeja satamien väyliin sekä sisävesiliikenteen infrastruktuuriin, Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen, kanavan vedenpinnan nostaminen sekä uuden jäänmurtokaluston hankkiminen Saimaalle ja TEN-T liittäminen tukisi näiden investointien täysipainoista hyödyntämistä.